

Тільки історією звуків у нашій мові нам займатися ніколи. Це річ історичної граматики української мови, а наша граматика — практична. Ми спиняємося тільки на тих законах, що вже в нашій мові склалися, й тільки ними займаємося.

Та частина граматики, яка обіймає звукові закони, зветься **звучня**.

Пізнати хоч найважливіші звукові закони нашої мови цікаво, бо ж вони відбиваються на цілій її будові, відрізняють її від інших славянських мов, у першій лінії від московської й польської, й надають їй прикмету самостійної мови.

Звучня.

27. У практиці цікаво знати звукові закони вже через те, що на основі цих законів витворився й більш-менш уже устаткувався український правопис — закони, як віддавати звуки мови на письмі.

Український правопис у своїй основі **фонетичний** (грецьк. слово *φωνή* = голос, звук), опирається на законі: **пиши, як чуєш**.

Але ж через те, що тоді кожний буде собі писати, як він чує, то й буде стільки українських правописів і стільки українських мов, скільки людей балакає українською мовою, бо ж кожний чує по-своєму. Тому то, вибіраючи зі звукових законів те, що для мови сутнє, характерист наш правопис містить у собі ще й багацько так: що нам покинула історія мови, і далі лічить ся потрохи з тим, який **корінь** у якому слові, себто, із чого слово склалося. Через те він уже тратить вартість чисто фонетичного правопису, а стає потрохи етимологічним (грецьке слово *ετιμολογία* — наука про щось справжнє, про значіння слова), себто, зберігає декуди корінь слова (н. пр., пишемо: **човна**, хоч кажемо: **чоўна**, бо — **човен**).

Звичайно по граматах одділюють одне від одного — звучню від правопису, і так, власне, і треба. Але ж у практичній граматиці цієї справи відділяти не будемо, а обговорювати мемо їх побіч себе; де тільки буде цього треба, побіч звукового закона все йти ме правописний, і навпаки.